https://universitynews.in/

ED-2528

M.A. (Final) Examination, 2021

SANSKRIT

Paper - VIII

साहित्य सिद्धान्त

Time : Three Hours] [*Maximum Marks* : 100

नोट : **सर्वे** प्रश्ना समाधेयाः।

इकाई-I

1. कयोश्चिद् **द्वयो** व्याख्या कार्या : 20

(क) चतुर्वर्ग फलास्वादमप्यति क्रम्य तद्विदाम्।
काव्यामृतरसेनान्तश्चमत्कारो वितन्यते॥

(ख) शब्दो विवक्षितार्थैकवाचकोऽन्मेवु सत्स्वपि।
अर्थः सहृदयाह्लादकारिस्वरुपन्द सुन्दरः॥

(ग) वाक्यस्य वक्रभावोऽन्यो भिद्यते यः सहसुधा।
यजालङ्कारवर्गोऽसौ सर्वोऽप्यन्त र्भविष्यति॥

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

(घ) सम्प्रति तज ये मार्गाः कविप्रस्थान हेतवः।
सुकुमारो विचित्रश्च मध्यमश्चोभयात्मकः॥

इकाई-II

2. कयोश्चिद् कारिका**द्वयो** व्याख्या कार्या : 20

(क) स्वेच्छाकेसरिणः स्वच्छस्वच्छायायासितेन्दवः।
त्रायन्तां वो मधुरियोः प्रपन्नार्तिच्छिेदो नखाः॥

(ख) प्रतीयमानं पुनरुयदेव वस्वस्ति वाणीषु महाकवीनाम्।
यत्रत्प्रसिद्धावयवाति रिक्तं विभाति लावण्यभिवाङ्कनासु॥

(ग) सरस्वती स्वादु तदर्थवस्तु निःष्यन्दमाना महतां कवीनाम्।
अलोकसामान्यमभित्यनक्ति परिस्फुरुतं प्रतिभाविशेषम्॥

(घ) यथा पदार्थद्वारेण वाक्यर्थः सम्प्रतीयते।
वाच्यर्थपूर्विकातद्वत्प्रतिपत्रस्य वस्तुनः॥

इकाई-III

3. किमपि **द्वयं** व्याख्यायताम् : 20

(क) सर्गः प्रतिसंहारः कल्पो मन्वन्तराणि वंशविधिः।
जगतो यत्र निबद्धं तद्विज्ञेयं पुराणमिति॥

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

(ख) या दुग्धापि न दुग्धेव कविदोग्धृभिरुवहम्।
हृदि नः सन्निधत्तां सा सूक्तिधेनुः सरस्वती॥

(ग) सारस्वतः स्वतन्त्रः स्याद्भवेदाश्यासिको मितः।
औपदेशकविरुवत्र वल्गु फल्गु च जल्पति॥

(घ) अत्युत्यत्तिकृतो दोषः शक्त्या संव्रियते कविः।
यरुत्वशक्तिकृतस्तस्य झटित्येवावभासते॥

इकाई-IV

4. केषाञ्चित् चतुर्णां व्याख्या विधेया : 20

(*i*) वाक्यौचित्यम्

(*ii*) प्रबन्धौचित्यम्

(*iii*) क्रियौचित्यम्

(*iv*) कालौचित्यम्

(*v*) देशौचित्यम्

(*vi*) स्वभावौचित्यम्

(*vii*) प्रतिभौचित्यम्

इकाई-V

5. रससम्प्रदायस्य परिचयो देयः। 20

अथवा

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

ध्वनिसम्प्रदायस्य परिचयो देयः।

अथवा

अलङ्कारसम्प्रदायस्य अलङ्कारविषयकं मतं निरुपयत।

---

https://universitynews.in

https://universitynews.in/